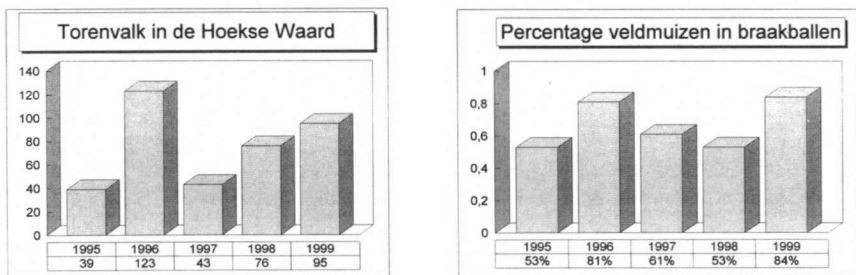

De roofvogeltellingen in de Hoeksche Waard van januari 1998 en 1999

Arie van der Linden, Gerard L. Ouweneel en Janus Verkerk

De midwintertelling van roofvogels in 1998 in de Hoeksche Waard leverde opnieuw een record op (Tabel 1). Tijdens het eerste telweekeinde was het weer uitzonderlijk gunstig, zodat toen bijna alle tellers aan de slag gingen. De exodus van tellers leverde een all-time high op van 342 roofvogels, bijna 1.2 per vierkante kilometer Hoeksche Waard. Het eerste weekeinde van de roofvogeltelweek van januari 1999 bracht opnieuw uitstekend telweer. Met 338 getelde roofvogels bleef de score iets onder 1998, maar nog nooit tijdens de inmiddels 15-jarige historie van de Hoeksche Waardse midwintertellingen waren de totalen boven de 300 individuen uitgekomen. Ruim 30 jaar eerder, in januari 1966, in het donkerst van de pesticidenperiode, bracht een van de auteurs zelfs een hele dag ganzen tellend door in de Hoeksche Waard zonder een roofvogel te zien. De aantalgroei komt uitsluitend op het conto van Buizerd en Torenavalk. In 1983, bij de eerste telling, kwamen 39 Buizerds uit de bus; 15 jaar later het zesvoudige. In tegenstelling tot de Torenavalk lijkt het wel en wee van Veldmuizen *Microtus arvalis* nauwelijks invloed te hebben op de aanwezigheid van Buizerds. Een van de auteurs houdt sinds zich sinds 1995 bezig met braakbalanalyses (in 1998 1200 stuks!) van voornamelijk Ransuilen *Asio otus*. De correlatie tussen het percentage Veldmuizen in de braakballen en het aantal getelde Torenavalken is frappant (Figuur 1).

Figuur 1. Aantal getelde Torenavalken in de Hoeksche Waard in januari 1995-99 (links) en percentage Veldmuizen in braakballen van Ransuilen uit hetzelfde gebied in 1995-99 (rechts). *Number of Kestrels counted in the Hoeksche Waard in January 1995-99, compared to the proportion of Common Voles in pellets of Long-eared Owls in the same area in 1995-99.*

De opmars van de Buizerd als broedvogel zet onverminderd voort. Zomer 1997 werden op tien plaatsen in de Hoeksche Waard nesten gevonden en broedde de soort voor het eerst ook op Tiengemeten. Na intensief speuren kwamen de vogelwerkgroepleden zomer 1998 op 20 buizerdnesten. Voor zomer 1999 ziet het er naar uit de

score naar de 30 nesten gaat. Overigens boeken lang niet alle broedparen een positief resultaat.

Het waren twee midwintertellingen zonder Ruigpootbuizerds. De Hoeksche Waard moest het in winter 1998/99 met slechts twee incidentele Ruigpootbuizerds doen, waaronder een op 14 november 1998 hoog boven de oever van het Hollandsch Diep westwaarts trekkende vogel.

De Korendijksche Slikken behouden de exclusiviteit van overwinterende Bruine Kiekendieven. Vergeleken met begin jaren negentig zijn er 's winters minder, een tendens die de roofvogeltellers van Goeree-Overflakkee ook signaleren. Van de acht in januari 1998 getelde Blauwe Kiekendieven kwamen er vijf van Tiengemeten. Vreemd genoeg leverde het 300 hectare metende buitendijkse gebied van Tiengemeten in januari 1999 geen Blauwe Kiekendieven op. Van de tien vastgestelde individuen stamden vier vogels van een recent in gebruik genomen slaapplek in een natuurontwikkelingsgebiedje in het Oude Land van Strijen.

De beide accipiters zijn in opmars, niet zozeer in winteraantallen dan wel als broedvogel. In de rivier begeleidende grienden langs de zuidrand van de Hoeksche Waard broeden twee tot drie paar Haviken. Zomer 1997 broedden tenminste drie paar Sperwers in de streek. In 1998 waren dat er vier, een score die zeker ook in 1999 zal worden gehaald. In 1997/98 zwierf vanaf eind september 1997 een onvolwassen Zeearend langs het Haringvliet. Na op 4 januari 1998 nog op de Korendijksche Slikken te zijn gesignaleerd, was de vogel nadien verdwenen, zodat de telling van 1998 het zonder een Zeearend moest doen. De Zeearend van 1998/99 arriveerde op 17 december 1998 op de Hoogezandsche Gorzen. Het betrof een tweedejaars vogel die tot 14 februari 1999 langs de zuidoever van de Hoeksche Waard rondzwierf en ook een paar maal deining veroorzaakte onder de ganzen in het Oude Land van Strijen.

Tabel 1. Midwintertellingen (januari) van roofvogels in de Hoeksche Waard. *Mid-winter counts (January) of raptors in the Hoeksche Waard.*

Soort <i>Species</i>	1995	1996	1997	1998	1999
Zeearend <i>Haliaeetus albicilla</i>	-	2	1	-	1
Bruine Kiekendief <i>Circus aeruginosus</i>	2	3	3	1	2
Blauwe Kiekendief <i>C. cyaneus</i>	3	11	16	8	10
Havik <i>Accipiter gentilis</i>	1	2	3	1	4
Sperwer <i>A. nisus</i>	11	13	14	13	15
Buizerd <i>Buteo buteo</i>	169	142	180	236	209
Ruigpootbuizerd <i>B. lagopus</i>	-	-	1	-	-
Torenvalk <i>Falco tinnunculus</i>	39	123	43	76	95
Smelleken <i>F. columbarius</i>	1	1	2	4	-
Slechtvalk <i>F. peregrinus</i>	3	2	2	3	2
Totaal <i>Total</i>	229	299	265	342	338

Summary: Mid-winter counts of raptors in the Hoeksche Waard

In January 1998 and 1999 counts of wintering raptors were carried out in the Hoeksche Waard, situated 20 km south of Rotterdam, in the northern delta of the southwestern Netherlands. For the first time since 1983, both in 1998 and in 1999 a total of more than 300 raptors were counted. Common Buzzard is doing well in the Hoeksche Waard, both as winter visitor and as breeding bird. Summer 1998 20 pairs of Common Buzzards were found in the area. Sparrowhawk (5 pairs in 1998) and Goshawk (2-3 pairs in 1998) have recently colonised in the Hoeksche Waard.

Adres: Lijster 17, 3299 BT Maasdam.

Foto. Adult mannetje Slechtvalk in het winterse landschap van Noord-Nederland (Simon Bijlsma, Noordbergum). *Adult male Peregrine Falcon in winter in the northern Netherlands.*